

**ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN SEKÄ MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN
ELINTARVIKE- JA TERVEYSOSASTON TULOSNEUVOTTELUIDEN PERUSTEELLA
TEHTY SOPIMUS ITÄ-SUOMEN LÄÄNINHALLITUKSEN VUODEN 2004
TULOSTAVOITTEISTA ELÄINLÄÄKINNÄN TEHTÄVÄALUEELLA**

**1.1. PERUSTEHTÄVIIN VAIKUTTAVIA ALUEELLISIA TOIMINTAYMPÄRISTÖN
MUUTOKSIA ITÄ-SUOMEN LÄÄNISSÄ**

Itä-Suomen lääni on perinteistä maidontuotantoaluetta. Maito - Suomen vyöhyke kulkee Kiteen, Liperin ja Lapinlahden kautta Kiuruvedelle. Alueella toimii Suomen mittakaavassa kaksi erittäin suurta maidonjalostuslaitosta sekä useita pienempiä maitoalanlaitoksia. Sika-talouden merkitys on huomattavasti pienempi, mutta suursikaloita suunnitellaan ja rakennetaan alueelle. Hevostalous on muuttumassa ravitoiminnasta yhä monimuotoisemmaksi vapaa-ajan harrastukseksi. Mittava lihasiipikarjatalous alkutuotannosta jalostukseen on keskittynyt erityisesti Etelä-Savoon, mutta myös muualla on kiinnostus valkoisen lihan tuotantoon lisääntynyt. Läänin alueella on runsaasti kalojen viljelylaitoksia ja monimuotoista luonnonkalojen jalostusta.

Euroopan unionin elintarvike- ja hygienialainsäädännön uudistukset lisäävät erityisesti omavalvonnan ohjauksen tarvetta laitoksissa. Yhden läänineläinlääkärin työpanos menee pelkästään liha-alan laitostarkastuksiin. Kuntien osin liian vähäiset henkilöresurssit ja toisaalta lisääntyvät tarkastustiheydet heijastuvat elintarvikevalvonnan puutteena.

Tilatasolla muutokset näkyvät tuotantotilojen määrien vähenemisenä, samalla kun eläinmäärät yksikköä kohti kasvavat. Tuhansien eläinten lähemmäksi ovat yksiköt eivät ole toivottuja tarttuvien eläintautien osalta. Tuotantoeläinten terveydenhuollon ja sairauksien ennaltaehkäisyn merkitys lisääntyy vuosi vuodelta.

1.2. ITÄ-SUOMEN LÄÄNIN VISIO, KESKEISET PÄÄMÄÄRÄT JA STRATEGIAT MMM:n TOIMIALALLA

1.2.1. Visio

Itä-Suomen lääni on vahva kuntien ja muiden palvelujen tuottajien toiminnan sisällön ja laadun valvoja ja tukija.

Itä-Suomen lääni on eläinlääkinnän tarpeiden ja tiedon kokoaja ja tulkitsija kuntiin, muille aluehallinnon toimijoille ja keskushallintoon.

1.2.2. Keskeiset päämäärät

- 1.2.2.1. Läänin kaikissa kunnissa on saatavissa kunnallisia eläinlääkintäpalveluja ympäri vuorokauden.
- 1.2.2.2. Itä-Suomen lääni pidetään vapaana vastustettavista eläintaudeista
- 1.2.2.3. Ei-lakisääteisesti vastustettavat eläntaudit ovat valvonnassa
- 1.2.2.4. Tuotantoeläinten terveydenhuolto on suunnitelmallista ja kattavaa
- 1.2.2.5. Tuotanto-, harrastus- ja koe-eläinten hyvinvointi on turvattu
- 1.2.2.6. Kuluttajat on suojattu tehokkaasti elintarvikkeiden aiheuttamilta zoonooseilta ja muilta terveystriskeiltä
- 1.2.2.7. Eläinlääkkeiden käyttö on hallittua

1.2.3. LÄÄNINHALLITUKSEN STRATEGIAT MMM:n TOIMIALALLA

1.2.3.1. Valvotaan ja ohjataan kuntien järjestämän eläinlääkintähuollon sekä eläinlääkäreiden ammatinharjoittamisen lainmukaisuutta.

1.2.3.2. Valmiuseläinlääkäreiden koulutusta jatketaan ja kehitetään käytännön läheiseksi. Toimipisteiden valmiussuunnitelmat päivitetään. Sidosryhmiä informoidaan suunnitelmien sisällöstä ja yhteistyövalmiuksia kehitetään. Eläinlääkäreitä ja teurastamoja ohjataan BSE-testauksen suorituksessa valvontaohjelman mukaisesti. Ohjataan teurastamoja ja hygienialain mukaisia laitoksia eläintautien vastustuksessa ja valvonnassa. Valvotaan ja ohjataan sivutuoteasetuksen täytäntöönpanoa.

1.2.3.3. Osallistutaan tuotantoeläinten terveydenhuollon ohjaamiseen ja järjestelmän kehittämiseen eläinlääkärin perustyökaluksi. Koulutetaan virkaeläinlääkäreitä tarttuvien tautien vastustustyössä.

1.2.3.4. Huolehditaan eläinsuojelulaissa lääninhallitukselle osoitetuista lupahallintoon ja valvontaan liittyvistä tehtävistä. Koulutetaan eläinsuojeluviranomaisia eläinten hyvinvointiasioissa. Eläinkokeiden suorittamisen valvontaa ja koe-eläinlaitosten valvontaa tehostetaan. Eläinkuljetuskaluston tarkastukset tehdään toimipisteittäin, mutta eläinkuljetusten valvonta keskitetään Kuopioon.

- 1.2.3.5. Eläinperäisten elintarvikkeiden vierasainelöydökset tutkitaan välittömästi.
- 1.2.3.6. Eläinten lääkitystä ja eläinlääkkeiden käyttöä valvotaan.
- 1.2.3.7. Aloitetaan kuntien vaatimusten mukaisuus - arvioinnit

VUODEN 2004 TULOSTAVOITTEET

1. ELÄINLÄÄKINTÄ

1.1. Valmiuksia tarttuvien eläintautien ennaltaehkäisyyn ja vastustukseen tehostetaan entisestään koko maassa.

Itä-Suomen läänin alueella järjestetään käytännön koulutusta alueen valmiuseläinlääkäreille. Valmiussuunnitelmat päivitetään, varastot tarkastetaan ja täydennetään tarpeen mukaan. Virkaeläinlääkäreille järjestetään TSE-tauteja ja eläinten rekisteröintiä koskevaa koulutusta. Nautojen merkitsemisen ja rekisteröinnin valvonta tehdään ISLH :n alueella keskitetysti Mikkelin toimipaikasta.

1.2. Eläinten sivutuotteiden asianmukaisesta hävittämisestä ja käsittelystä huolehditaan.

TSE-tautien seuranta ja torjuntaa valvotaan laitospöytätyön yhteydessä tarkastamalla riskisaineksen talteenotto ja käsittely. Valvonta tehdään keskitetysti Kuopion toimipaikasta. Ohjataan ja valvotaan sivutuoteasetuksen täytäntöönpanoa. Koulutetaan virkaeläinlääkäreitä ja mahdollisuuksien mukaan sidosryhmiä asetuksen käytännön järjestelyiden osalta.

1.3. Tehostetaan paikallisten eläinsuojeluviranomaisten ohjausta ja eläinsuojeluvallan toimimista eläinten pidossa.

Järjestetään koulutusta eläinsuojeluviranomaisille sekä mahdollisuuksien mukaan sidosryhmille. Läänineläinlääkärit pitävät yhteyttä alueensa eläinsuojeluvallan johtajiin. Suoritetaan koe-eläinlaitosten vuosittaiset tarkastukset. Huolehditaan luvan- ja ilmoitustenvaraisten paikkojen tarkastuksista. Aloitetaan kunnaneläinlääkäreiden tekemien EU-eläinsuojelutarkastusten auditointi läänin alueella. Eläinkuljetusten valvonta ja koe-eläinlaitosten vuosittaiset tarkastukset hoidetaan keskitetysti Kuopion toimipisteestä. Erityistä huomiota kiinnitetään kunnaneläinlääkäreiden tekemiin EU-vasikkatarkastuksiin. Lääninhallitus selvittää kunnaneläinlääkäreiden toimesta eläinsuojelutason sadalla vasikkatilalla. Valmistaudutaan eläinkuljetuslainsäädännön uudistuksiin.

1.4. Lääninhallitukset valvovat ja ohjaavat lääkkeiden käyttöä eläimille.

MMMELO:n määräämät lääkekirjanpidon tarkastukset tehdään keskitetysti Joensuun toimipisteestä. Mahdolliset väärinkäytökset lääkkeiden osalta tarkastetaan alueittain. Lääkkeiden käyttöön liittyvää koulutusta järjestetään eläinlääkäreille sekä mahdollisuuksien mukaan tuottajille ja lomittajille.

1.5. Kunnallisten eläinlääkäripalvelujen saatavuuden varmistamista jatketaan.

Peruspalveluiden kartoitusta jatketaan kunnaneläinlääkäreiden virkojen ja päivystysjärjestelyiden osalta. Lisäksi selvitetään terveydenhuoltosuunnitelmien lukumäärät ja kunnaneläinlääkäriin osuus hygieniavalvontaan. Elintarvikeviraston kanssa tehdään kuntakäyntejä ongelmakuntiin.

1.6. Ympäristöterveydenhuollon yksiköiden työnjakoa kehitetään.

Jatketaan yhteydenpitoa kuntatason päättäjiin kuntien välisen yhteistyön ja uusien yhteistyömahdollisuuksien selvittämiseksi ja kannustamiseksi.

1.7. Aloitetaan kuntien vaatimuksenmukaisuus - arvioinnit yhdessä lääninhallituksen elintarvikeryhmän kanssa

RESURSSIT

Itä-Suomen läänissä on ollut kevästä 2002 lähtien neljä läänineläinlääkärinä. Heistä kaksi toimii Kuopiossa sekä yksi Mikkelissä ja Joensuussa. Työnjaosta on sovittu läänineläinlääkäreiden kesken ja asiasta on annettu määräys osastopäällikön toimesta. Uusi ja laaja ELITE-eläinlääkintöohjelma on otettu käyttöön koko laajuudessaan. Läänineläinlääkäreille taataan riittävä toimistoapu sekä riittävät ATK- ja muut tukipalvelut.

Ministeriö varaa määrärahan kunnaneläinlääkäreille tämän sopimuksen tulostavoitteiden toteuttamiseksi järjestettävästä koulutuksesta aiheutuneiden kustannusten sekä toimituspalkkioasetuksen mukaisten palkkioiden ja korvausten suorittamiseen huomioiden lääninhallituksen suunnitteleman lisäselvityksen vasikkatilojen osalta.

SEURANTA JA RAPORTOINTI

Elokuun lopun tilanne raportoidaan maa- ja metsätalousministeriölle syyskuun loppuun mennessä. Raportti sisältää kahdeksan kuukauden toteuman ja arvion tavoitteiden toteutumisesta vuoden loppuun mennessä. Loppuraportti vuoden 2004 tulostavoitteiden toteutumisesta toimitetaan ministeriölle maaliskuun 2005 loppuun mennessä.

Lääninhallitus selvittää syyt merkittäviin poikkeamiin välittömästi.

Maa- ja metsätalousministeriössä 27 päivänä helmikuuta 2004

Juha Korkeaoja
Maa- ja metsätalousministeri

Matti Aho
Osastopäällikkö

Itä-Suomen lääninhallituksessa 20. päivänä helmikuuta 2004

Pirjo Ala-Kapee-Hakulinen
Maaherra

Tuula Eerola
Osastopäällikkö